

Naturvernforbundet i Hurum og Røyken

Tofte, 07.04.2024

Høringsuttalelse til detaljregulering for Engene næringsområde (355/39 mfl.)

Detaljreguleringsplanen for Engene næringsområde som nå er lagt ut til offentlig ettersyn er trolig den reguleringsplanen med størst konsekvenser for natur- miljø og friluftsliv som har blitt foreslått i Hurum på mange tiår. Økte nitrogenutslipp til Oslofjorden, masseutfyllinger, utbygging i strandsonen, utbygging i områder med svært verdifull natur og utilgjengeliggjøring av svært viktige friluftsområder og kulturmiljøer er blant de store negative konsekvensene av planen.

Planprosessen

Naturvernforbundet innser at den ekstremt hurtige og forserte politiske behandlinga av reguleringsplanen er en politisk realitet som langt på vei dikteres av forhold utenfor kommunens kontroll. Vi vil allikevel protestere kraftig mot måten denne reguleringsplanen nå behandles på. Saken er svært kompleks, de mulige negative konsekvensene er store, og saksdokumentene uhyre omfattende. Alle disse forholdene taler for at berørte parter må få rimelig tid til å sette seg inn i saken og uttale seg om den. Seks uker er, etter vårt skjønn, en altfor kort høringsfrist i en slik sak.

Når eksterne, politiske forhold allikevel gjør at saken kreves behandla i ekspressfart, mener Naturvernforbundet at kommunen bør avvise å behandle reguleringsplanen i sin helhet. Den hurtige saksbehandlinga er begrunna med at Russlands invasjon av Ukraina har endra sikkerhetssituasjonen i Europa og medført et behov for å etterfylle ammunisjonslagrene til Norge og Norges allierte. Vi mener at kommunen kun bør behandle og vedta de aller nødvendigste tiltak som må til for å bringe sprengstoffproduksjonen på Engene opp på det nivået som ønskes fra sentrale myndigheter. Alle tiltak som ikke må reguleres for å nå det økte produksjonsmålet bør inntil videre tas ut av planen.

Nitrogenutslipp til Oslofjorden

Naturvernforbundet er sterkt kritiske til at Klima- og miljødepartementet har fatta vedtak om å øke utslippsgrensa for nitrogen til Oslofjorden fra sprengstoffproduksjonen på Engene fra 41 tonn til 200 tonn per år uten å stille noen krav til avbøtende tiltak. Prosessen fram mot utslippsvedtaket var lukka og udemokratisk. Naturvernforbundet gir sin fulle støtte til brevet fra Asker kommune til Klima- og miljødepartementet datert 13.03.2024, og forventer at utslippstillatelsen endres slik at denne er i tråd med endra beregninger fra Chemring Nobel. Vi forventer også at staten stiller økonomiske midler til rådighet for å få på plass rensetiltak. Naturvernforbundet har i sin klage på utslippstillatelsen framholdt at kortsiktige alternativer til kjemisk rensing også bør vurderes, f.eks. transport av nitrogenholdige utslipp på skip og deponering på sjøbunnen i åpent hav, hvor miljøeffekten av nitrogenet blir langt mindre enn i Oslofjordens økosystem.

Utvidelsen av industriområdet mot sør og vest

Naturvernforbundet er sterkt kritiske til den foreslåtte utvidelsen av industriområdet mot sør og vest, det vil si mot Skålevika, dalen mellom sjøen og Kongsdelveien, og vestsida av Verpenåsen. I dag er dette uberørte natur- og friluftsområder av svært stor verdi for både naturmangfoldet og friluftslivet. Området rommer også mange verdifulle kulturmiljøer. Dersom en utvidelse av industriområdet mot sør og vest ikke er tvingende nødvendig for å nå de økte produksjonsmålene, mener vi at disse områdene bør tas ut av planen inntil videre.

Subsidiært ber vi om at planen justeres noe for å minske noen av de negative konsekvensene. Omfanget av den vestligste av masseoppfyllingene i dette området (innunder Engenekollen) bør reduseres, og trekkes lenger nord fra kulturmiljøet mot sør.

Dersom beredskapsveien i dalen mellom Kongsdelveien og Skålevika bygges, mener vi at industriområdet ikke bør utvides til østsida av denne veien (Verpenåsen). Det vil da kunne være mulig for allmennheten å benytte veien som turvei til Skålevika, dersom perimetersikringa trekkes langs veiens vestsida. Man vil da også kunne unngå den massive oppfyllinga av dalen.

Allmennhetens tilgang til Engenekollen

Planforslaget medfører at allmennheten vil miste tilgangen til Engenekollen, som er et av Sætres mest brukte og kjære turmål. Dette turmålet kan vanskelig «erstatte» ved å regulere eventuelle andre områder i nærheten til friluftsmål. Vi lurar på hvorfor det er tvingende nødvendig å etablere ny perimetersikring av industriområdet på en måte som gjør det umulig for folk å ta seg opp på kollen. Vi vil oppfordre kommunen til å pålegge tiltakshaver å beholde dagens perimetersikring i dette området. Dersom sikkerhetssituasjonen er et argument fra tiltakshavers side, bør kommunen kreve å få vite nøyaktig på hvilken måte sikkerheten bedres av å flytte perimetersikringa ved Engenekollen, og om det ikke er mulig å oppnå tilfredsstillende sikkerhet ved å plassere perimetersikringa på en slik måte, at det fortsatt vil være mulig å gå tur på Engenekollen.

Verpenåsen bør ikke tilrettelegges for økt friluftsliv

Det foreslås at bedre tilrettelegging og anlegg av nye stier for økt friluftsliv i Verpenåsen kan være et avbøtende tiltak for å erstatte de friluftsområdene ved Engenekollen og Skålevika som vil gå tapt dersom reguleringsplanen vedtas. Naturvernforbundet vil imidlertid sterkt fraråde å regulere området for ei slik tilrettelegging. I naturmangfoldsrapporten framheves Verpenåsens verdi som uberørt og fjordnært område for hekkefugl:

Fjordavsnittet mellom Drøbak, Håøya og Sætre har en spesiell rolle for forstyrrelsessensitivt fugleliv. Flere arter som har vært fraværende i Oslofjorden i en årrekke har hatt disse øyene som arnested for sin rekolonisering. Verpenåsen kan sees som en del av dette naturpregete stille området. Områdets stillhet og begrensede menneskelige trafikk er derfor en verdi som hefter ved hele dette området, og tiltak som kan utfordre dette vil kunne utgjøre en trussel for slike sensitive arter. [...] Verpenåsen utgjør et sjeldent vilt og gammelt område som er særlig viktig for fugleliv. Den ligger i øvre sjiktet på stor KU-verdi.

Den økologiske tilstanden for både bestandene av rovfugl og sjøfugl i Oslofjorden er kritisk, og Verpenåsen er et habitat av stor verdi for disse fuglebestandene ikke bare lokalt, men for hele den midtre delen av Oslofjorden. Naturvernforbundet forstår ønsket om å finne «erstatningsområder» for friluftslivet, men i denne sammenhengen mener vi hensynet til fuglelivet bør veie tyngre. Naturmangfoldrapportens anbefalinger er uvanlig tydelige: Økt menneskelig ferdsel i Verpenåsen vil utgjøre en trussel for forstyrrelsessensitivt fugleliv, som har dette som et av sine få, gjenværende uforstyrrede områder langs fjorden. Dersom kommunen vedtar en reguleringsplan som åpner for økt menneskelig ferdsel i dette området vil Naturvernforbundet vurdere å klage på denne delen av vedtaket til Statsforvalteren, og mener at et slikt vedtak, på bakgrunn av eksisterende økologisk kunnskap, kan være i strid med Naturmangfoldlovens § 4.

Bedre beskyttelse av hule eiker

Naturmangfoldrapporten beskriver at store deler av planområdet har særlig verdifull skog, og at området har en svært stor tetthet av biologisk verdifulle eiketrær. Rapporten beskriver også at flere

hule eiker vil måtte felles, eller sannsynligvis vil bli påført skade, som en følge av reguleringsplanen. Vi ber om at planforslaget justeres for å ta bedre hensyn til samtlige hule eiketrær.

Utilgjengeliggjøring av strandsoner

Per dags dato har allmennheten tilgang til strandsonen i Skålevika, og vika og stien dit gjennom skogen fra Kongsdelveien er et svært mye brukt friluftsområde. I Asker kommune er svært mye av strandsonen allerede nedbygd, og allmennhetens tilgang til ubebygde friluftsområder i strandsonen ved tettstedet Sætre er dårlig. Det er derfor svært negativt at enda mer strandsoner i dette området bygges ned og gjøres utilgjengelig for allmennheten. Som nevnt ovenfor vil Naturvernforbundet foreslå ny perimetersikring på vestsida av en ny beredskapsvei. Slik kan allmennhetens tilgang til Skålevika bevares.

Kulturmiljøet ved Kongsdelveien 11, 15 og 17

Ved Kongsdelveien 11, 15 og 17 stod det tidligere kulturhistorisk verdifulle arbeiderboliger fra 1800-tallet, som Chemring Nobel fikk tillatelse til å rive under forutsetning av at tuftene ble bevart, og at området skulle brukes til kulturhistorisk formidling. Planforslaget bryter med disse forutsetningene, ved at perimetersikringa er trukket rundt tuftene, og det foreslås også nye bygninger her. I kulturmiljøet mot Kongsdelen gård og Kongsdelen kirke mener vi at det ikke bør tillates oppføring av nye bygg (med mulig unntak av nødvendige tekniske installasjoner). Vi mener at det ikke synes å være noen god grunn for å trekke perimetersikringa rundt de gamle arbeiderboligene, og mener at gjerdet her bør plasseres nord for tuftene. Helst bør gjerdet også plasseres nord for kulturmiljøet litt lenger oppe i åsen, slik at det vil være mulig for folk å ta seg fram til de registrerte gravhaugene og bogastellet oppe i åsen.

Konklusjon

Detaljreguleringsplanen for Engene næringsområde har store negative konsekvenser for natur- miljø- og friluftsliv. Det er svært kritikkverdig at det ikke legges til rette for grundig, lokaldemokratisk medvirkning når en så omfattende plan, med så store konsekvenser for lokalmiljøet, skal vedtas. Naturvernforbundet mener at det er avgjørende viktig å finne ei løsning på håndtering av økte nitrogenutslipp fra Chemring Nobel, som ikke forverrer den økologiske tilstanden til Oslofjorden. Det er også viktig å bevare Verpenåsen som uforstyrret hekkeområde og habitat for rov- og sjøfugl, og å justere planforslaget slik at allmennhetens tilgang til strandsonen og Engenekollen blir ivaretatt.

Med hilsen

Naturvernforbundet i Hurum og Røyken